

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України Борис Олени Миколаївни на дисертаційну роботу Кашиук Ірини Миколаївни «Обґрунтування диференційованих підходів до лікування синдрому полікістозних яєчників у жінок залежно від конституціональних особливостей», поданої до спеціалізованої вченої ради Д 26.553.01 при ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Актуальність теми дисертації. Синдром полікістозних яєчників (СПКЯ) - одна з найбільш частих форм ендокринопатій, що є провідною причиною гіперандрогенії та ановуляторного безпліддя. Накопичені на сьогоднішній день дані свідчать про те, що СПКЯ є мультифакторною патологією з широким спектром варіантів клінічних проявів, що свідчить про необхідність переходу на новий рівень досліджень її патогенетичних складових. Гетерогенність та неспецифічність проявів синдрому і різноманітність його клінічних варіантів ускладнюють діагностику і своєчасну терапію.

У 35-60% хворих з СПКЯ зустрічається ожиріння, причому ці пацієнтки частіше, ніж пацієнтки з нормальною масою тіла, страждають ановуляцією і гірсутизмом. Дослідження останніх років довели, що жирова тканина володіє ауто-, пара- і ендокринною функцією, секретуючи велику кількість речовин, що володіють різними біологічними ефектами. Разом з тим не у всіх жінок з ожирінням є гормональні порушення. Незважаючи на значні зусилля вчених в області лікування ожиріння і порушень репродуктивного здоров'я на цьому фоні, залишається ряд невирішених проблем. У цьому аспекті становить інтерес вивчення патофізіологічних аспектів СПКЯ у пацієнток як з нормальною масою тіла, так і при різних типах ожиріння.

Тому дослідження, присвячені удосконаленню лікування жінок зі СПКЯ з урахуванням їх конституціональних особливостей є надзвичайно актуальними для сучасної гінекологічної практики.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт ДУ «ІПАГ НАМН України» в ході комплексної теми «Удосконалити діагностику та лікування синдрому полікістозних яєчників у молодих жінок» (номер держреєстрації теми 01.11.U002058). Проведені дослідження узгоджуються з державною програмою «Репродуктивне здоров'я», схваленою постановою Кабінету Міністрів України № 1849 від 27.12.2006 р. і спільним Наказом МОЗ та АМН України № 372/34 від 01.07.2007 р.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів. Автором дисертаційного дослідження було проведено вивчення особливостей протікання СПКЯ у жінок репродуктивного віку з урахуванням їх конституціональних особливостей.

Вперше на основі вивчення особливостей клінічного перебігу захворювання, гормонального гомеостазу, рівня адипоцитокінів та взаємозв'язків зазначених показників з антропометричними показниками, встановлено, що однією з складових, від яких залежить формування певного фенотипу СПКЯ, є наявність ожиріння та тип розподілу жирової тканини.

Вперше доведена дисфункція жирової тканини в механізмі розвитку СПКЯ навіть за нормальної маси тіла та її прогресування при формуванні ожиріння.

Слід зазначити, що встановлений зв'язок між типом розподілу жирової тканини у пацієток та віком маніфестації СПКЯ також є науковою новизною дослідження.

Визначено роль дефіциту вітаміну D в патогенезі СПКЯ. Вперше в умовах експерименту на лабораторних щурах показано, що дефіцит вітаміну D у пубертатному періоді призводить до формування морфоструктурних змін яєчників, що характерні для СПКЯ.

Вивчено особливості кровопостачання в яєчниках шляхом оцінки доплерометричних показників в інтраоваріальних судинах, а також вивчено їх стан при морфологічному дослідженні.

Вперше обґрунтовано алгоритм диференційованого лікування жінок зі СПКЯ залежно від їхньої маси тіла та типу розподілу жирової тканини.

Теоретичне значення роботи полягає у тому, що одержані результати дозволили розширити теоретичні знання відносно патогенетичних ланок СПКЯ у жінок з різними конституціональними типами, ролі жирової тканини та недостатності вітаміну D в формуванні даної патології. Результати проведених досліджень дали можливість обґрунтувати доцільність застосування диференційованих підходів до лікування жінок з СПКЯ з урахуванням їх конституціональних особливостей.

Практичне значення результатів дослідження. Дисертантом розроблені рекомендації щодо включення в діагностичні схеми при діагностиці у жінок з СПКЯ оцінки антропометричних показників, вмісту жирової тканини, обстеження ліпідного профілю та рівня вітаміну D, при проведенні ехографічного обстеження визначати доплерометричні показники з оцінкою індексів судинного опору.

Застосування розроблених диференційованих схем лікування СПКЯ з урахуванням конституційних особливостей пацієнтки дозволяє відновити менструальний цикл, зменшити клінічні прояви гіперандрогенії та покращити показники гормонального гомеостазу, а також досягти більш швидкого та тривалого покращення стану порівняно з традиційними схемами лікування.

Матеріали дисертації можуть бути використаними в практичній лікарській діяльності, науковій роботі та навчальному процесі. Результати дослідження викладаються на наукових конференціях ДУ «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології НАМН України», використовуються у постійно діючих школах-семінарах для лікарів та в практичній роботі гінекологічних відділень.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. В ході дисертаційної роботи проведено динамічне обстеження достатньої кількості пацієток фертильного віку з СПКЯ. Групи порівняння були підібрані адекватно, їх склали пацієнтки з СПКЯ, які були розділені на групи залежно від наявності надлишку маси тіла та типу розподілу жирової тканини, що дозволило провести дослідження відповідно до поставлених задач. Контрольну групу склали здорові жінки відповідного віку.

Дисертантом особисто виконано інформаційно-патентний пошук, проведено аналіз літературних джерел щодо вивчення сучасного стану проблеми, розроблено оригінальний дизайн дослідження, здійснено ретроспективний аналіз історій хвороб жінок зі СПКЯ.

Достатній обсяг наукових досліджень, виконаних із застосуванням сучасних методологічних підходів, апаратури і обладнання, а також проведена статистична обробка даних із використанням комп'ютерних програм визначають високу ступінь вірогідності основних наукових положень дисертації.

Автором здійснено статистичну обробку отриманих результатів, сформульовано висновки, науково обґрунтовано практичні рекомендації, які логічно витікають з результатів роботи.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях та авторефераті. Дисертація написана на 173 сторінках машинописного тексту за стандартною схемою.

У вступі дисертаційної роботи достатньо чітко обґрунтована актуальність проблеми. Визначена мета і завдання дослідження, представлена наукова новизна та практичне значення роботи.

У розділі «Огляд літератури» автор докладно аналізує доступні наукові дані вітчизняної та зарубіжної літератури щодо проблеми діагностики та лікування СПКЯ. Матеріал поданий змістовно, повно і демонструє ерудованість автора в цьому питанні.

Методи дослідження, які були використані автором для досягнення поставленої мети та вирішення сформульованих задач – сучасні та інформативні.

Власні дослідження викладені у шести розділах дисертаційної роботи, в яких висвітлено клініко-анамнестичні характеристики обстежених жінок, клінічні особливості перебігу захворювання, оцінено показники гормонального гомеостазу, ліпідного карбогідратного, адипоцитокінового обмінів, вивчена васкуляризації яєчників, їх морфологічна будова, а також визначено рівень вітаміну D у пацієток обстежуваних груп. Проведене експериментальне дослідження по вивченню впливу ролі гіповітамінозу D на морфологічну будову яєчників. На основі отриманих даних був розроблений лікувальний комплекс з урахуванням конституціональних особливостей жінок з подальшою оцінкою його ефективності.

У заключному розділі дисертаційної роботи дисертантом докладно обговорюються отримані результати. Висновки та практичні рекомендації обґрунтовані результатами проведених досліджень та повністю відповідають поставленій меті і завданням дисертаційної роботи.

Дисертація добре ілюстрована, отримані результати дослідження наведені в 42 таблицях та 54 рисунках у вигляді графіків та діаграм, що

поліпшує сприйняття великої кількості інформації та робить наведені дані більш наглядними.

Матеріали дисертації в достатньому обсязі висвітлені в опублікованих 11 роботах. Наукові праці та автореферат повністю відображають основні положення дисертації.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення.

При вивченні дисертаційної роботи, автореферату і наукових робіт претендента принципових зауважень не було. Проте необхідно відзначити наступні зауваження по оформленню дисертації, які не є принциповими і не зменшують значущість роботи: зустрічаються поодинокі невдалі формулювання і орфографічні помилки та незначні зауваження щодо оформлення таблиць і рисунків. Виявлені недоліки не є суттєвими і принциповими, та жодним чином не відображаються на науковій значимості роботи.

У порядку дискусії вважаю за необхідне задати декілька питань.

1. Чому в дослідження не включали жінок з II та III ступенем ожиріння, адже таких чимало з СПКЯ? Чи не слід включити їх в алгоритм лікування після редуційної дієти та нормалізації способу життя?

2. Скільки жінок мали гіперандрогенну ановуляцію та безпліддя, чи не досліджували відсоток настання вагітностей після лікування в основних групах в залежності від конституціональних особливостей?

Висновок про відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук.

Отже, дисертаційна робота на тему «Обґрунтування диференційованих підходів до лікування синдрому полікістозних яєчників у жінок залежно від конституціональних особливостей» є закінченим науковим дослідженням, в

якому отримано нові теоретичні та практичні дані, сформульовано рекомендації щодо ведення пацієнок з даною патологією. Таким чином, високий науково-практичний рівень дисертаційного дослідження повністю відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» ДАК України до кандидатських дисертацій, а її автор Капшук І.М. заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент
доктор медичних наук,
професор кафедри акушерства, гінекології
та репродуктології Національної медичної
академії післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика МОЗ України

О. М Борис

14.01.2016р.

Handwritten signature of O. M. Boris
проф. Борис О. М.

Вх. 15.01.16р.